

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งกััดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

วิทยานิพนธ์

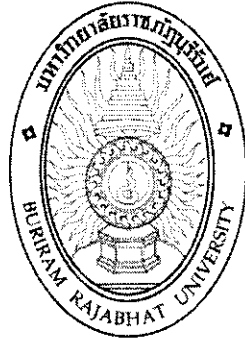
ของ

ศรัณญา ภูลสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**ACADEMIC ADMINISTRATION IN SMALL - SIZE SCHOOL
UNDER SURIN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2**

Saranya Poolsawat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

May 2018

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางศรัณญา ภูตสวัสดิ์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิชัย ดีสัน)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ดร.พัชนี กุลพานันท์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่..... 25.10.61 2561

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่..... 25.10.61 2561

ชื่อเรื่อง	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2	
ผู้วิจัย	ศรัณญา ภูลสวัสดิ์	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สิทธิชัย คีลัน	ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญชนะนันท์	ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ประชากรที่ศึกษา คือ ครู จำนวน 622 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 234 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุ และสื่อประกอบการรองลงมาคือ ควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดครูให้เหมาะสมกับวิชาที่สอนหรือมีประสบการณ์ด้านการสอนวิชานั้นๆ ตามลำดับ

TITLE	Academic Administration in Small-size Schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Saranya Poolsawat		
THESIS ADVISORS	Dr. Sittichai Deelon	Major Advisor	
	Dr. Phaophonphat Bunkanan	Co - advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2018

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and to compare the academic administration in small-size schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2. The population of this study were 622 teachers. The samples were derived through Krejcie and Morgan's sample-size table. The number of the samples was 234 and then the simple random sampling was used. The instrument used in this study was a questionnaire with three parts including checklist, rating scale, and open-ended questions. The reliability of the questionnaire was 0.913. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The statistics used to test hypotheses were t-test and one-way ANOVA. When the differences in each pair were found, they were compared by Scheffe' method. The results of the study were as follows:

1. The teachers' opinions toward school administrators about the academic administration in small-size schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2 as a whole were at moderate level. When considering each aspect, it was found that learning management was at a high level whereas other aspects were at a moderate level. The aspects with the highest mean scores were learning management, followed by learning measurement and evaluation, curriculum and curriculum implementation, and learning media construction.

2. The results of a comparison of teachers' opinions toward school administrators about the academic administration in small-size schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2 classified by education as a whole were not different. When considering each aspect, it was found that curriculum and curriculum implementation were different with statistical significance at .05 level. Other aspects were not different.

3. The results of a comparison of teachers' opinions toward school administrators about the academic administration in small-size schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2 classified by working experience as a whole were not different. When considering each aspect, it was found that learning measurement and evaluation were different with statistical significance at .05 level. Other aspects were not different.

4. The teachers' comments and suggestions toward school administrators about the academic administration in small-size schools under Surin Primary Educational Service Area Office 2 were there should be the budget for supporting material and learning media, followed by schools should provide modern equipment for teaching and learning, and teachers should be appropriate to the subjects taught or experience of teaching, respectively.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ Rajabhat Surin University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบ ดร.สิทธิชัย ดีลัน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายคำแหง วงศ์ฉลาด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสาโรช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 นายทักษิณ วงศ์ฉลาด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 และนายภูมิพิทักษ์ เจริญไฉ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และเขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์แจ้งผู้บริหารสถานศึกษา ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้เครื่องมือและตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ที่ให้การอุปการะอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา และให้กำลังใจเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอ้างอิงในการทำวิจัย จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศรัณญา ภูลสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศอนุญาต	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การบริหารงานวิชาการ.....	7
ความหมายการบริหารงานวิชาการ.....	8
ความสำคัญของงานวิชาการ.....	9
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	10
ขอบข่ายของงานวิชาการ.....	12
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	16
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	16
ด้านการจัดการเรียนรู้.....	25
ด้านสื่อการเรียนรู้.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้.....	32
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ.....	37
บริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2	39
โรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	45
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	73
สมมติฐานของการวิจัย.....	73
วิธีการดำเนินการ.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ....	87
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ.....	91
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	93
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	95
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม.....	103
ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	108

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากร โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน จำแนกตามอำเภอและขนาด ของโรงเรียน.....	48
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน.....	61
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	62
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ.....	63
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ..	64
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	66
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ.....	67
4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	70
4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่.....	71
4.10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เพื่อให้มนุษย์สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมอยู่เสมอซึ่งมนุษย์ที่สามารถปรับตัวได้ดีกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องมีพื้นฐานและองค์ประกอบหลายประการและหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญนั้นก็คือ การศึกษาที่ดี มีคุณภาพ และถือว่าคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจของการศึกษา โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศและเป็นไปตามหลักการจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ นั้น งานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะต้องดำเนินการด้านงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคนให้ผู้ที่มีความรู้ เป็นคนที่ดี มีสติปัญญา มีความสามารถ และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 1)

งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่นๆนั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงตัวส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่า สถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษาที่มีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่างๆได้อย่างคืบคลานสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์านี สงวนนาม. 2551 : 43)

งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะการบริหารการศึกษาก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติที่ต้องการจากความสำคัญของงานวิชาการใน โรงเรียนจึงจำเป็นที่ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องดูแลเอาใจใส่การบริหารงาน

วิชาการเป็นพิเศษประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ ความสามารถด้านการบริหาร การศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้บริการงานวิชาการมีประสิทธิภาพโดยจะต้องรับผิดชอบเป็นผู้นำ ด้านวิชาการแก่ครู อาจารย์ในโรงเรียนเป็นอันดับแรกและต้องทำงานร่วมกับครู สนับสนุน กระตุ้น เตือน ให้คำแนะนำ ตลอดจนทำหน้าที่ประสานงานในด้านการจัดการเรียนการสอน ให้ครูทุกคนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ. 2550 : 1)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาได้มีนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ต้องบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน (School – based – management) มีการกระจายอำนาจ ทั้งด้านบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เน้นการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยคำนึงถึงการบริหารจัดการที่มุ่ง ผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ค : 1) ส่วนด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่มีปัญหาค้ำค้ำคลึงกัน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน และ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการมีเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการเรียน การสอนโดยมุ่งหวังที่ครู และผู้เรียนปรับปรุงที่กระบวนการเรียนการสอนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีภารกิจในการพัฒนาโรงเรียน ในสังกัดให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 223 โรง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา) จำนวน 109 โรง ในปีการศึกษา 2554 - 2556 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีการเปรียบเทียบผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผลคะแนน เฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น คือ คณิตศาสตร์ รองลงมา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศิลปะ สังคมศึกษาและ วัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพ ตามลำดับ ซึ่งโดยภาพรวมสอดคล้องและเป็นไป ตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ที่กำหนดให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระวิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผล การเปรียบเทียบลดลง คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ในส่วนที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นนั้นอาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้จัดให้มีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของผู้เรียน ขึ้นและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นในระดับเครือข่ายก็มีการพัฒนาเช่นกัน ส่วนกลุ่ม สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีคะแนนเฉลี่ยลดลง อาจเนื่องมาจากผู้เรียนขาดความพร้อมและ

การสนับสนุนด้านการเรียนรู้ เช่น ทักษะกระบวนการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนขาดความถนัดและความชำนาญเฉพาะเรื่องนั้นๆ และมีภารกิจจัดการกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เนื่องจากสอนประจำชั้น บางคนต้องปฏิบัติการสอนหลายกลุ่มสาระเนื่องจากครูไม่ครบชั้นด้านการบริหารจัดการศึกษาไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น งบประมาณการจัดหาสื่อการเรียนรู้ และบรรยากาศภายในภายนอกห้องเรียน อาจส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะการเรียนรู้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 . 2556 : 20-21)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
3. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ในงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก : 19-23)

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 622 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์สุวรรณรักษ์, 2555 : 148-149) และได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ
  - 1.1 วุฒิต่างการศึกษา
    - 1.1.1 ปริญญาตรี
    - 1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.2 ประสิทธิภาพการทำงาน

1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.2.2 5 - 10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการการเรียนการสอน และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาและการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนตลอดจนถึงการวัด การประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนซึ่งเป็นงานหลักของงานวิชาการเพื่อให้บรรลุผล ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกิดประ โยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่จะนำสถานศึกษาให้ บรรลุ ความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทของผู้บริหารใน การบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการเป็นการจัดการกิจการให้ครอบคลุมการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัย การพัฒนา สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งประกอบ ด้วยด้านสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามี ข้อกำหนดหรือแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็น ประสิทธิภาพที่ได้รับทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม จุดประสงค์ที่กำหนด การดำเนินธุรการด้านการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การจัดสื่อ การสอนและเทคโนโลยี การดำเนินการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลผลการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การปรับปรุงการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนเครื่องมือของครูในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นั่นคือนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ครูวางแผนไว้ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

4. วุฒិทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

4.1 ปริญญาตรี

4.2 สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อยและระยะเวลาในการทำงานมาก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 ต่ำกว่า 5 ปี

5.2 5 - 10 ปี

5.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนในระดับการศึกษาต่าง ๆ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

7. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาซึ่งแบ่งเป็นโครงสร้างโดยกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตาม การบริการจัดการทางการศึกษา รับผิดชอบการพัฒนาการศึกษาในอำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรี อำเภอร์ดนบุรี อำเภอสนม และอำเภอโนนนารายณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอเป็นลำดับดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ
  - 1.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ
  - 1.2 ความสำคัญของงานวิชาการ
  - 1.3 แนวคิดการบริหารงานวิชาการ
  - 1.4 ขอบข่ายของงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
  - 2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
  - 2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
  - 2.3 ด้านสื่อการเรียนรู้
  - 2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
  - 2.5 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ
3. บริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
  - 3.1 โรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมไปถึงการจัดระบบการบริหารงานที่ดี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนและต่อผู้เรียนแต่ละคน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการดังกล่าวตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบ และเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพกระจายอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบให้ครูทุกคนเพื่อให้ทำงาน ด้วยความเต็มใจและตระหนักถึงหน้าที่สำคัญของครูเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ักเรียนเต็มความสามารถ ผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งนอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านวิชาการ และทักษะในการประกอบอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ สูง บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องและส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนก็คือ ครู ผู้ช่วย ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการวัดการประเมินผลเพื่อให้เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจการเมืองการปกครองโดยยึดหลักการเรียนรู้ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญและสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังประกอบด้วยงานหลายๆ ด้านได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

สุริยันต์ คณะวัน (2551 : 19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนควบคุมกำกับติดตามนิเทศการจัดการผลิตและส่งเสริมซึ่งเป็นกิจกรรมในขอบข่ายงานวิชาการด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554 : 29) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนและการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาและการวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนถึง การวัดการประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นงานหลักของงานวิชาการเพื่อให้ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสังคม

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหัวใจสำคัญ ของโรงเรียนก็คือเป็นสถานที่ฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม อาชีพให้กับผู้เรียนให้เป็นคนดีคนเก่ง และให้สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ ความหมายเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังประกอบด้วยงานหลายๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

สมเดช สีแสง (2550 : 312) กล่าวว่า ในบรรดางานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งาน การจัดลำดับความสำคัญตั้งแต่ลำดับที่ 1 ถึง 4 นั้นผลสรุปจากการประชุมระดมความคิดของ ผู้บริหารและครูผู้สอนสรุปได้ว่างานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ถือว่าเป็นงานหลักส่วนงาน อื่นๆ เป็นงานสนับสนุนและพิจารณาให้ความสำคัญกับงานแต่ละงานให้เหมาะสมการดำเนินงาน ของสถานศึกษาโดยส่วนรวมยอมเป็นไปได้ด้วยดีงานทั้ง 3 งานที่สนับสนุนงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์สนับสนุนซึ่งกันและกันด้วยยกตัวอย่างเช่น ถ้าสถานศึกษาดำเนินงานบุคลากรได้ดี ก็จะมีส่วนส่งเสริมให้งานอื่นๆ มีประสิทธิภาพขึ้นด้วยอันจะทำให้งานวิชาการบรรลุจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรคือผลสัมฤทธิ์ด้านต่างๆ ของนักเรียนในที่สุดการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของ การบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งส่วนงานอื่นๆ มีความสำคัญใน ลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาสำหรับผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารได้สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกฉบับที่ เกี่ยวข้องกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถศึกษาหรือตรวจสอบได้จากสถานศึกษาที่มีขอบข่าย

การบริหารงานวิชาการชัดเจนผู้บริหารสถานศึกษาเกิดแนวคิดในการพัฒนางานผู้บริหารและคณะครูตระหนักร่วมมือพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาอย่างจริงจังผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551 : 147) กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลักเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนงานอื่นๆ นั้นแม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

จามจุรี จำเมือง (2553: 75) กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในบรรดางานทั้งหมด 4 งานของสถานศึกษาและเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร โรงเรียน โดยถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้นก็คือนักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรมเก่งดีมีสุขมีคุณภาพและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่ชาติต้องการสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการคือกิจกรรมทุกอย่างของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผนการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนตลอดจนการวัดประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน โดยมีผู้ให้แนวคิดในการบริหารงานวิชาการเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 144-145) กล่าวว่า แนวคิดในการการพัฒนาคุณภาพเป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและ

กระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจพัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพมีเป้าหมายในการเสนอแนะเพื่อ แสดงถึงคุณภาพ คือผลผลิตเพิ่มขึ้นคุณภาพสูงขึ้นต้นทุนลดลงตรงตามเวลาที่กำหนดหรือ ประหยัดเวลามากขึ้นมีความปลอดภัยมากขึ้น และบุคลากรและผู้รับบริการมีขวัญและกำลังใจ สูงขึ้นมีกระบวนการคือ สังเกตค้นหาจุดที่เป็นปัญหาเช่นความสูญเสียเปล่าความไม่สม่ำเสมอสุควิสัย สืบสวนตรวจตราสภาพการณ์ปัจจุบันคิดค้นออกความคิดว่าหากทำเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรบ้าง สะสางการจัดระบบจัดหมวดหมู่ปฏิบัติดำเนินการปรับปรุง โดยทดลองทำและสังเกตว่าดีหรือไม่ดี อย่างไม่ติดตามตรวจสอบประสิทธิผลจนกว่าผลลัพธ์จะคงที่สรุปทำรายงานเขียนข้อเสนอแนะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 35) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักเป็นภารกิจหลัก ของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ให้ สถานศึกษาดำเนินการ ได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ แนวคิดในการมีส่วนร่วมการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ บริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ ปรับปรุงและพัฒนาหลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงาน วิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการซึ่งจะ มีเป้าหมายการทำงานร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้นการมีส่วนร่วมต้องเริ่มจาก การร่วมคิดร่วมทำและร่วมประเมินผล แนวคิดหลักการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัดหลักประสิทธิภาพหมายถึงการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตาม ขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ในขณะที่ดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไข ได้มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการการใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆ ที่ทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์มากที่สุด หลักประสิทธิผลหมายถึงได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ ได้รับอย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักประหยัด หมายถึง การใช้เวลาน้อยการลงทุนน้อยการใช้กำลังหรือแรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากร ทางการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวังดังนั้นการลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความ

ประหยัดด้วยเช่นเดียวกันผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากรงบประมาณวัสดุและเทคโนโลยีและใช้เวลาให้น้อยอีกด้วย แนวคิดหลักความเป็นวิชาการหมายถึงลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัยเป็นต้นหลักการต่างๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 163) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชำนาญ ท้วมพงษ์ (2550 : 12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง มีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปานแก้ว แก้วจันทร์หล้า (2556 : 29) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมถึงชุมชนในท้องถิ่นต้องให้ความร่วมมือกันในการพัฒนางานวิชาการ ให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายในการสร้างเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษามุ่งบริหารจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพ

ขอบข่ายของการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ เป็นหัวใจหลักของโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายของงานให้ชัดเจน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพนักการศึกษาได้ให้ความหมายขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545 : 9) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน

3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายใน
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนากิจการบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ
7. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
8. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา
9. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
10. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ประชุม ผงผ่าน (2545 : 80) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาได้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 13) กล่าวว่า ขอบข่ายภารกิจของการบริหารจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยเฉพาะในด้านการบริหารงานวิชาการไว้ 8 ภารกิจดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การเรียนการสอน
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. การพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 33-38) กล่าวว่า ขอบข่ายภารกิจและแนวทางการปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การเรียนการสอน
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จันทรานี สงวนนาม (2551 : 151-152) กล่าวว่า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน วิชาการควรประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตร
2. การจัดระบบการเรียนการสอน
3. สื่อการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
5. การวิจัยในชั้นเรียน
6. การสอนซ่อมเสริม
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การนิเทศภายในสถานศึกษา
9. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ข : 29) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 17 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. ด้านการนิเทศการศึกษา
10. ด้านการแนะแนว
11. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

อื่น

14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ค :19-23) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

เฟเบอร์ และเชียร์อน (Faber & Shearron. 1970 : 212) ได้กำหนดการบริหารงาน
วิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การจัดอุปกรณ์การสอน
5. การนิเทศการสอน

6. การส่งเสริมครูประจำการ

มิลเลอร์ (Miller. 1965 : 175) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการประกอบด้วย

1. การจัดโปรแกรมการสอน
2. การติดตามการเรียนการสอน
3. การจัดบริการการสอน

เซอร์จิโอวานนิและคณะ (Sergiovani et al. 1980 : 268) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการประกอบด้วย

1. การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
2. การติดตามการเรียนการสอน
3. การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอน
4. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
5. การจัดการวัสดุสำหรับการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า งานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีขอบข่ายงานคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้การนิเทศการศึกษาการแนะแนวการศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่นักคณาจารย์คณาจารย์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

งานวิชาการมีขอบข่ายที่กว้างขวางมากและถ้าพิจารณาจากส่วนต่างๆ ของงานวิชาการจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอสรุปขอบข่ายงานวิชาการตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “หลักสูตร” ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลวิชา และกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533 : 5) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่ทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง หลักสูตรที่ดีต้องตอบสนองความสนใจผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 28) กล่าวว่า หลักสูตร สถานศึกษาเป็นแนวทางข้อกำหนดการจัดการศึกษาในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียนชุมชนสังคมและโลกอย่างมีความสุข

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 2-3) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนแนวทางข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักตนเองมีชีวิตอยู่ในโรงเรียนชุมชนสังคมและโลกอย่างมีความสุข

อรนันทน์ นิมนุช (2550 : 89) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหากิจกรรมประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับวัยของเด็กซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนตอบสนองต่อความต้องการความสนใจสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคมสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ก๊อด (Good, 1993 : 157) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรคือเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อจบชั้นหรือรับประกาศนียบัตรในหมวดวิชาหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่นหลักสูตรสังคมเป็นต้น
2. หลักสูตรคือโปรแกรมการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรต่างๆ
3. หลักสูตรคือกลุ่มของวิชาหรือประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของสถานศึกษา

แฮส (Hass. 1980 : 4) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่า หมายถึงมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษาซึ่งจัดขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดโดยอาศัยกรอบของทฤษฎี และการวิจัยในอดีตและปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ข้อกำหนดหรือแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มีผู้ให้ความสำคัญคำว่า “หลักสูตร” ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 23-24) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรไว้ 3 ด้าน คือ หลักสูตรจะทำให้การสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ งานด้านหลักสูตรทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา และหลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนการเรียนการสอน

สิริกร มณีรินทร์ (2545 : 3-4) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่จะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สมนึก ธาตุทอง (2549 : 5) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีลักษณะตามที่สังคมคาดหวัง โดยเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญของงามของบุคคล สามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุน และสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเองและพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ของโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเองและพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับ หลักสูตรและการบริหาร ได้แก่

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ค : 1) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษา ได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 8)

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ค : 1-10)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก

เหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ค : 10-11)

ภาพประกอบ 2.1 องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนันทนาการ
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 2.2 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการจัดการเรียนรู้

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “ด้านการจัดการเรียนรู้” ไว้ดังนี้

ทศนา แชมมณี (2545 : 17) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนสาระ/เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน วิธีการ/กระบวนการ ที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 149) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายของครูเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริงและเป็น การเรียนรู้แบบบูรณาการใ้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการบวนการเรียนรู้ นำกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์สอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

ชูเกียรติ โพธิ์มัน (2548 : 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ทักษะเจตคติและค่านิยมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมไปตามลำดับขั้นอย่าง ต่อเนื่องตามบทบาทในสังคมซึ่งอาจจะทำด้วยวิธีการบอกชี้แจงแสดงสาธิตแนะนำชี้แนะหรืออาจใช้ หลายๆ วิธีการรวมกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ค : 36-37) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริม ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริม ให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด ของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการ อ่านและใ้รู้้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกันปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรมทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ เครือข่ายผู้ประกอบการชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัด ให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกัน แบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสมส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 103) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรใหม่จึง มีหลักการและแนวปฏิบัติดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถ สร้างและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้จากข้อมูลที่มีอยู่

3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งในหลายๆ แห่ง และเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลายๆ แบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ให้นักเรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกัน และเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิทยา ประชากุล (2548 : 20) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอนต้องคำนึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาวิธีการเรียนรู้ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ร่วมกันการเรียนรู้จากธรรมชาติและการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมการบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด การดำเนินธุรการด้านการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอนการจัดสื่อการสอน และเทคโนโลยีการดำเนินการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มีผู้ให้ความสำคัญคำว่า “ด้านการจัดการเรียนรู้” ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2546 : 103) กล่าวว่า การที่จะจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีเรียนและวิธีสอนของครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักวิธีคิดวิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้

ทัศนีย์ เนตรประโคน (2552 : 38) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการ การเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ การจัดการและดำเนินงานด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดีก็ด้วยการวางแผนบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรของสถานศึกษาโดยเฉพาะ ครูอาจารย์ที่เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดทางด้านการศึกษาถือว่าเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถ้าสถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่ดีผู้เรียนก็จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ แต่ถ้าสถานศึกษามีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่เป็นระบบขาดเสถียรภาพในการทำงานของครูผู้สอนและขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้เรียนก็ไม่สามารถที่จะรับรู้สิ่งที่ควรจะได้รับตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

การเตรียมการเรียนการสอน ได้มีผู้กล่าวถึงการเตรียมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2548 : 115-118) กล่าวว่า การเตรียมการสอนคือ โครงการอันประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดเนื้อหา กิจกรรม ประสพการณ์ต่างๆ สื่อการเรียนวิธีสอน กระบวนการเรียนรู้ กลวิธีต่างๆ ตลอดจนวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การเตรียมการสอนแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ การเตรียมการสอนระยะยาว และการเตรียมการสอนระยะสั้น

สมาน อัสวภูมิ (2549 : 256) กล่าวว่า การจัดเตรียมการเรียนการสอนนี้เป็นการเตรียมการสอนที่เกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมที่จะจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรไปสู่การสอน โดยมีกิจกรรมที่ควรดำเนินการคือ

การวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ผู้สอนเข้าใจปรัชญา จุดหมายวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระที่จะใช้ เป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ผู้เรียนการดำเนินการในส่วนนี้ทำให้ผู้สอนรู้ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ทั้งการเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การเลือกแนวการสอน และสื่อที่จะใช้สอนต่อไป เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขาได้เรียนรู้จากความรู้พื้นฐานที่เขามีอยู่ในปัจจุบันและที่สำคัญคือในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นสำคัญ

การจัดทำโครงการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้การดำเนินการส่วนนี้เรียกว่า การออกแบบการสอน เพราะเป็นกระบวนการในการกำหนดว่า ผู้เรียนควรมีผลลัพธ์ในการเรียนรู้อะไรจะเชื่อมโยงวัตถุประสงค์กับความสามารถของผู้เรียนได้อย่างไร จะออกแบบกระบวนการ

และขั้นตอนการสอนอย่างไรจะมีแผนการจัดการเรียนรู้จะได้อย่างไร มีวิธีการประเมินผลและพัฒนาบทเรียนต่อไปอย่างไรและจะจัดการเรียนการสอนจริงอย่างไร

สรุปได้ว่าถ้าต้องการประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ผู้สอนจะต้องวางแผนการและเตรียมการสอนเป็นอย่างดีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเน้นกิจกรรมและการวางแผนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้บริบทที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและต้องวางแผนและเลือกวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนสอนมากที่สุด

ด้านสื่อการเรียนรู้

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “สื่อการเรียนรู้” ไว้ดังนี้

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 173) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำเอาวัสดุอุปกรณ์ (เครื่องมือ) และวิธีการ (กิจกรรม) มาช่วยให้ครูและผู้เรียนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วิระยุทธ พินทุสมิต และมานัส เกิดแยม (2546 : 2) กล่าวว่า เทคโนโลยี เป็นการประยุกต์ความคิด หลักการ ความรู้ ระเบียบ วิธีการ กระบวนการ ตลอดจนผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ ทั้งในสิ่งประดิษฐ์ วัสดุปฏิบัติในระบบงานมาช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้มีมากยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ง : 1-10) กล่าวว่า สื่อ (Media) เป็นคำมาจากภาษาละตินว่า Medium แปลว่า ระหว่าง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนก็เรียกสื่อชิ้นนั้นว่า สื่อการเรียนการสอน (Instruction Media) หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาหรือสาระนั้นๆ การเรียนการสอนในภาพลักษณ์เดิมๆ มักเป็นการถ่ายทอดสาระความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่ในเฉพาะห้องเรียนหรือในโรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ สื่อที่นำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเรียกว่า สื่อการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นวัตถุ ของจริง บุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิดเห็นก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้นๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่

สรุปได้ว่า ทั้งสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง เครื่องมือของครูในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด นั่นคือนักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตามที่ครูวางแผนไว้ ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มีผู้ให้ความสำคัญคำว่า “สื่อการเรียนรู้” ไว้ดังนี้

หลักการและแนวคิดของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีรอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 ง : 27)

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

กรมวิชาการ (2545 : 10-13) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่นๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรจะมีลักษณะดังนี้

1. เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองรวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้
3. รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา

สื่อกับผู้เรียน

1. เป็นส่วนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยู่ยากซับซ้อน ได้ง่ายขึ้น ในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยเสริมสร้างลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อการศึกษารายบุคคล

สื่อกับผู้สอน

1. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอนเป็นการช่วยให้บรรยากาศการเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้บรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เพิ่มขึ้นด้วย
2. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง
3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียม และผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

หลักการใช้สื่อการเรียนรู้

การจัดการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้น สิ่งสำคัญนอกเหนือจากการเลือกสื่อการเรียนการสอน การเรียนรู้ที่เหมาะสมก็คือ การใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีหลักการดังนี้

1. การเตรียมตัวของครู ศึกษาเนื้อหาในสื่อการเรียนรู้ที่เลือกไว้ ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ
2. การเตรียมจัดสภาพแวดล้อม เช่น แสงสว่าง ระยะเวลาที่นั่งของนักเรียน
3. การเตรียมตัวของผู้เรียน
4. การใช้สื่อการเรียนรู้ จะต้องใช้ตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น

5. การประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้

กระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้โดยทั่วไปมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการผลิตสื่อ
2. ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน โดยพิจารณาถึงประสบการณ์
3. วิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะสอน
4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
5. กำหนดรูปแบบและวิธีการประเมินผล

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นงานที่โรงเรียนต้องดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน โดยในปัจจุบันเป็นโลกยุคไร้พรมแดน ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจึงเกิดการส่งผ่านจากสังคมหนึ่งมายังอีกสังคมหนึ่งอย่างรวดเร็ว จำเป็นที่โรงเรียนจะได้

คัดสรรแต่สิ่งที่เป็นและเป็นและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นและคุ้มค่า โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนา
3. จัดหาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา ใช้ และพัฒนางานวิชาการกับสถาน

ศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. ประเมินผลการพัฒนาการใช้

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “การวัดผลและประเมินการเรียนรู้” ไว้ดังนี้

ในการจัดการเรียนการสอนใดๆ ก็ตาม การสอนกับการประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ต้นจนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินควบคู่ไปด้วยเสมอ มีนักการศึกษาให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2530 : 6 ; อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิจรูญ. 2545 : 3) กล่าวว่า การวัด คือ การกำหนดตัวเลขให้กับลักษณะที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าการวัดนั้นเกี่ยวข้องกับจำนวนที่เป็นตัวเลข

บุญธรรม กิจปริคาปริสุทธิ (2551 : 6) กล่าวว่า การวัดเป็นกระบวนการเชิงปริมาณ ในการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัด โดยอาศัย กฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งและข้อมูลที่ได้อาจเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพของคุณลักษณะจากสิ่งที่วัด

จากความหมายดังกล่าว การวัด เป็นการกำหนดตัวเลขซึ่งแทนปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งที่ต้องการวัด โดยมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน โดยการวัดจำแนกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1. การวัดผลด้านกายภาพ (Physical Measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะที่เป็นรูปธรรม คือสังเกตได้ หรือสัมผัสได้ชัดเจน เช่น ระยะทาง ส่วนสูง น้ำหนัก ส่วนใหญ่เป็นการวัดทางวิทยาศาสตร์ มีเครื่องมือวัดแน่นอน ผลการวัดมีความเชื่อถือได้
2. การวัดด้านจิตวิทยา (Psychological Measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นคุณลักษณะของมนุษย์ เช่น ความรู้ ความสามารถ เจตคติ สติปัญญา ความถนัดของบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ หรือสัมผัสได้โดยตรง เครื่องมือที่ใช้วัดจึงต้องอาศัยการวัดทางอ้อม โดยอาศัยทฤษฎี หรือแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะนั้นๆ เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ ดังนั้น การวัดผลด้านจิตวิทยาจึงมีความเสี่ยงต่อการคาดเคลื่อนสูงกว่าการวัดผลด้านกายภาพ

กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546 : 12) กล่าวว่า การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบพัฒนาการทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้เรียน การวัดผลที่ดีต้องวัดได้ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดและมั่นใจว่าสามารถวัดสิ่งนั้นได้แน่นอน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 5) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของผลที่ได้จากการวัด โดยเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ประสาร รสขุ่ม (2551 : 19) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการตรวจสอบความสำเร็จและความถูกต้องตามสิ่งที่ต้องการ โดยมีเกณฑ์ในการวัดความสำเร็จและความถูกต้องนั้น ส่วนการประเมินผลเป็นการสรุปหรือตัดสินผลสำเร็จ โดยอาศัยการวัดผลช่วยสรุปผลว่าสิ่งที่ต้องการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การเรียนรู้และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

ความสำคัญ มีผู้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะททองสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์ (2547 : 40) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลซึ่งต้องปรับเปลี่ยนไปให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและประเมินผลตามสภาพจริง มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการ
2. เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนจริงๆ

3. เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. ให้ข้อมูลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมินตลอดจนจุดประสงค์ในการประเมิน
5. เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความสามารถหลายๆ ด้าน
6. ประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์
7. เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน ผู้ปกครอง และครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ข : 28-29) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้น

เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติ และสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และอย่างน้อยเพียงใดมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา

เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่ต้องการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าร่วมประเมินผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาวะความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธ โรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

ภารกิจในการวัดและการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา

ภารกิจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน
5. การประเมินผลการเรียนผ่านช่วงชั้น จบการศึกษาภาคบังคับ หรือจบหลักสูตร
6. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ
7. การเทียบโอนผลการเรียน
8. การจัดทำเอกสารหลักสูตรการจัดการศึกษา
9. การจัดการซ่อมเสริมผลการเรียน
10. การกำกับติดตาม และประเมินผลการเรียน
11. การรายงานการประเมินผลการเรียน
12. การจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการประเมินผลของสถานศึกษา

เกสร ทาสีแก้ว (2554 : 22) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ระเบียบ คู่มือ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการวัดผลประเมินผลการเรียน
2. กำหนดระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
3. ส่งเสริม นิเทศ ติดตาม พัฒนาครูและกำกับดูแล ให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้
4. ส่งเสริม นิเทศ ติดตาม ควบคุมและกำกับ ให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน
5. ดำเนินการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อและอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติ
6. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน
7. ดำเนินการจัดทำข้อมูลการวัดผลและประเมินผลการเรียน กรอกข้อมูล ติดตาม ตรวจสอบ การกรอกข้อมูลของครูในระบบงานวัดผลและส่งต่องานระเบียบ
8. วิเคราะห์และประเมินผลการเรียน

9. ดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียน ทั้งระหว่างเรียนและหลังการประเมินผล ร่วมกับผู้สอน กลุ่มสาระ กลุ่มงาน งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญของการดำเนินการจัดการเรียน การสอนเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และติดตามความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ควบคู่กันไป เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและ ส่งเสริมให้ครูร่วมมือกัน ในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุม บังคับบัญชา การสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีผู้ที่มีนักวิชาการและ นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540 : 9) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการ บริหารงานวิชาการ สรุปได้ดังนี้ จัดทำแผนงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายโรงเรียน จัดตั้งคณะกรรมการ วิชาการของโรงเรียน กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนา งานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จัดโครงการพัฒนาครูขึ้นในโรงเรียน ส่งเสริมสวัสดิการสร้างขวัญและ กำลังใจในการทำงาน และมีการติดตามประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 129) ได้กำหนดบทบาท ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
2. การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานวิชาการ
3. การกำกับ ติดตาม นิเทศงานวิชาการอย่างเป็นระบบ
4. การจัดหาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอ
5. การจัดให้ครูผลิตสื่อ จัดหาสื่อและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน
6. จัดให้มีมุมหนังสือ ห้องสมุดตามสภาพของโรงเรียน
7. จัดให้มีการวัดผลประเมินผล

8. ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในงานวิชาการ

9. อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ

10. ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานวิชาการทุกด้าน

11. จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการทุกระยะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541 : 129) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด จะเป็นผู้ริเริ่มในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น จึงควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผนงานของโรงเรียน

2. จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานวิชาการ

3. กำกับ ติดตาม และนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ

4. จัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอตามสภาพของโรงเรียน

5. จัดให้ครูผลิต จัดหาสื่อการเรียนและดูแลให้ครูนำไปใช้ประกอบการสอน

6. จัดให้มีมุมหนังสือ ห้องสมุดให้เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน รวมทั้งจัด

ห้องเรียนพิเศษต่างๆ

7. ให้โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน ตามระเบียบว่าด้วยการ

ประเมินผลการเรียน

8. ส่งเสริมและแนะนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการโรงเรียน

9. อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่นการจัดสรรอุปกรณ์

10. ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการทุกด้าน

11. จัดให้มีการประเมินผลงานด้านวิชาการทุกระยะ เมื่อพบปัญหาจะได้ดำเนินการแก้ไข

ทวิศักดิ์ ตั้งอรุณ (2547 : 42) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารต้องงานวิชาการ

ดังนี้

1. ผู้บริหารงานวิชาการ จะต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่เสมอโดยไม่หยุดนิ่ง เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใจกว้างในทางวิชาการ รอบรู้ในงานที่ปฏิบัติและสภาพสังคมใน

โรงเรียน หมั่นติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ประยุกต์ความรู้ที่ได้รับเข้ากับงานในหน้าที่

ประมวล วิเคราะห์และวิจารณ์ความเป็นไปได้ทางการศึกษาได้อย่างถูกต้อง รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและตัดสินใจในงานได้เป็นอย่างดีและฉับไว ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เผยแพร่งาน และ

ความรู้ที่ได้รับ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษา ช่วยเหลือและบริการงานวิชาการแก่โรงเรียนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารงานวิชาการในการแสดงบทบาทของผู้ประสานงานทางวิชาการ จะเห็นได้ว่าการที่จะต้องประสานงานในการจัดทำแผน การรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาและการตรวจ ติดตาม และประเมินผล มีความจำเป็นจะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารงานวิชาการจะต้องเป็นบุคคลทันสมัย ทันเหตุการณ์ทั้งด้าน วิทยาศาสตร์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้ เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

6. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ เป็นผู้นำทาง การศึกษา ใฝ่รู้ เป็นบุคคลที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีการกำหนดนโยบาย และวางแผนงาน วิชาการของโรงเรียน จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน มีการติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานเพื่อ พัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานและข้อมูล ทั่วไป ตลอดจนรายชื่อโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกรายอำเภอ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. 2556 : 29-31)

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

พื้นที่เขตบริการจัดการศึกษา	5	อำเภอ
สถานศึกษา	223	โรงเรียน

ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก นักเรียนน้อยกว่า 120 คน	109	โรงเรียน
ขนาดกลาง นักเรียน 121 - 499 คน	114	โรงเรียน
ขนาดใหญ่ นักเรียน 500 - 1499 คน	2	โรงเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ นักเรียน 1500 คนขึ้นไป	-	โรงเรียน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่ประชาคมอาเซียน (Surin Primary Educational Service Area Office 2 is the Learning Organization to ASEAN Community)

พันธกิจ

1. จัดระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล
2. จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีศักยภาพในการแข่งขันสู่อาเซียน
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สู่มืออาชีพ
4. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ค่านิยม

บริการด้วยใจ ใส่ใจคุณภาพ

เป้าประสงค์หลัก

1. ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและทักษะตามสมรรถนะและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
5. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา
6. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำสู่การดำรงชีวิต
7. สถานศึกษามีความพร้อมและได้รับโอกาสก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์

1. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนให้มีสำนึกในความเป็นชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ได้กวัยเรียนทุกคนและคำนึงถึงคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับความสามารถในการปฏิบัติงานและการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทุกระดับ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
6. การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
7. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษากลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีศักยภาพในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริม สนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเน้นหลักการสำคัญดังนี้

1. มุ่งสนับสนุนการทำงานลงสู่ระดับห้องเรียนและสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเน้นระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงการนิเทศ ช่วยเหลือ ติดตามความก้าวหน้าของสถานศึกษาเป็นรายโรงเรียนและการแก้ไขการทำงานของสถานศึกษาหากไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพมากขึ้นทั้งนี้ ภายใต้การดูแลขององค์กรคณะบุคคล และความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นฐานการพัฒนา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตัดสินใจดำเนินการกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายที่ส่วนกลางกำหนด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงาน (Creation) และการมีส่วนร่วมของชุมชน เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสังคมทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งเน้นการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำมาซึ่งผลลัพธ์ทางการศึกษา

5. หน่วยงานทุกระดับบูรณาการการจัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรกับหน่วยงานอื่นๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว

จุดเน้นผลผลิต

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5
2. การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง และมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน
4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติไทย
5. เพิ่มศักยภาพนักเรียนด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี
6. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
7. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
8. นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและสังคมพหุวัฒนธรรม
9. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาในพื้นที่ชนบท โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
11. นักเรียนมีทักษะชีวิตในการรับมือกับสถานการณ์และภัยพิบัติต่างๆ

ผลผลิต

ผลผลิตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

1. ผู้จบการศึกษาก่อนประถมศึกษา
2. ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
3. เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสมรรถภาพ
4. เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายชื่อโรงเรียนขนาดเล็ก

จำแนกรายชื่อโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอำเภอ ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. 2556 : 3)

1. อำเภอท่าตูม ประกอบด้วย

1. โรงเรียนบ้านเอือด	2. โรงเรียนบ้านจันทรงาม
3. โรงเรียนบ้านม่วงมูล	4. โรงเรียนบ้านหนองแสง
5. โรงเรียนบ้านโพนทา	6. โรงเรียนบ้านหนองคูน้อย
7. โรงเรียนบ้านบัลลังก์พงสวาย	8. โรงเรียนบ้านพิงพวย
9. โรงเรียนบ้านปราสาท	10. โรงเรียนบ้านสาโรช
11. โรงเรียนบ้านโพนงอย	12. โรงเรียนบ้านจี้เหล็ก
13. โรงเรียนบ้านศาลา	14. โรงเรียนบ้านหัวพี
15. โรงเรียนบ้านภูดิน	16. โรงเรียนบ้านโพนขาว
17. โรงเรียนบ้านธรรมษา	18. โรงเรียนบ้านน้ำอ้อม
19. โรงเรียนบ้านหนองแวง	20. โรงเรียนบ้านโนนระเวียง
21. โรงเรียนบ้านบอน	22. โรงเรียนบ้านเหล่า
23. โรงเรียนบ้านบัว	24. โรงเรียนบ้านกุดมะโน
25. โรงเรียนบ้านตากกลาง	26. โรงเรียนบ้านชายทุ่ง
27. โรงเรียนบ้านเจนีง	28. โรงเรียนบ้านตานบ
29. โรงเรียนบ้านนุผาง	30. โรงเรียนบ้านดาพิศย์
31. โรงเรียนบ้านทุ่งโก	32. โรงเรียนบ้านอาคุณ
33. โรงเรียนบ้านหนองคูใหญ่	34. โรงเรียนบ้านหนองบึง

2. อำเภอสนม ประกอบด้วย

1. โรงเรียนบ้านโพนโก	2. โรงเรียนบ้านโสกแดง
3. โรงเรียนบ้านสนม	4. โรงเรียนบ้านตาเพชร
5. โรงเรียนบ้านทัพไทย	6. โรงเรียนบ้านโนนเชียง
7. โรงเรียนบ้านแคนน้อย	8. โรงเรียนบ้านสะทิด
9. โรงเรียนบ้านโนนจาน	10. โรงเรียนบ้านกาพระ
11. โรงเรียนบ้านสร้างแก้ว	12. โรงเรียนบ้านหนองครก(สลากกินแบ่งๆ)
13. โรงเรียนบ้านหนองระฆัง	

3. อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1. โรงเรียนบ้านน้ำสร้าง-นางเกา	2. โรงเรียนบ้านคือน้อย
3. โรงเรียนบ้านโนนจำปา	4. โรงเรียนบ้านม่วงบุญมี
5. โรงเรียนบ้านแต่-หนองบก	6. โรงเรียนบ้านแจ้ค่อน-หนองบัว
7. โรงเรียนบ้านชะยูง	8. โรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยม
9. โรงเรียนบ้านม่วงหมาก	10. โรงเรียนบ้านนาทอง
11. โรงเรียนบ้านทับน้อย	12. โรงเรียนบ้านหนองผือ
13. โรงเรียนบ้านหนองคู	14. โรงเรียนบ้านหนองกระทุงตากแดด
15. โรงเรียนบ้านนางเขม	16. โรงเรียนบ้านนาอุดม
17. โรงเรียนบ้านโนนทราย	18. โรงเรียนบ้านเหล่าม่วงโนนตาล
19. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 15	20. โรงเรียนบ้านไผ่(วันครู 2503)
21. โรงเรียนบ้านดงเค็ง	22. โรงเรียนบ้านโคกลำม
23. โรงเรียนบ้านหนองตอ	24. โรงเรียนบ้านนาคูน
25. โรงเรียนบ้านดงเปือย	26. โรงเรียนบ้านบอน(ท่าวารีวิทยา)

4. อำเภอชุมพลบุรี ประกอบด้วย

1. โรงเรียนบ้านกระเบื้อง	2. โรงเรียนบ้านโนนตาลหนามแท่ง
3. โรงเรียนบ้านหนองพิมาน	4. โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์
5. โรงเรียนบ้านขุนหาญ	6. โรงเรียนบ้านสวนหม่อน
7. โรงเรียนบ้านแคนดำ	8. โรงเรียนบ้านจิว
9. โรงเรียนบ้านชุมพลบุรี	10. โรงเรียนบ้านตลุงโนนกก
11. โรงเรียนบ้านโคกสูง	12. โรงเรียนบ้านนุดาโสม
13. โรงเรียนบ้านทิพย์เนตร	14. โรงเรียนบ้านม่วงน้อย

15. โรงเรียนบ้านกระสัง	16. โรงเรียนบ้านสายสนอง
17. โรงเรียนบ้านขุนไชยทอง	18. โรงเรียนบ้านโคกเม็ก
19. โรงเรียนบ้านขามโพนทัน	20. โรงเรียนบ้านยางขามเฒ่า
21. โรงเรียนบ้านโนนสัง	22. โรงเรียนบ้านกะทะ
23. โรงเรียนบ้านเมืองไผ่กระทม	24. โรงเรียนบ้านสามัคคีศึกษา
25. โรงเรียนบ้านแสนสุข	26. โรงเรียนบ้านตั้งใจ

5. อำเภอโนนนารายณ์ ประกอบด้วย

1. โรงเรียนบ้านม่วงหนองตาด	2. โรงเรียนบ้านขี้เหล็ก(คุรุราษฎร์บำรุง)
3. โรงเรียนบ้านหนองบังงาม	4. โรงเรียนบ้านหนองไม้งาม
5. โรงเรียนบ้านม่วงหวาน	6. โรงเรียนบ้านหนองหว้า
7. โรงเรียนบ้านอิโสดหนองผาง	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ปานแก้ว แก้วจันทร์หล้า (2548 : 79 - 95) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานของโรงเรียน มีการปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ปัญหาที่สำคัญคือ หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ครูมีภาระงานมาก เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน ครูขาดความชำนาญในการทำวิจัย ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ให้เป็นระบบ ลดภาระงานครูลง ครูควรตระหนักในการทำวิจัย ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือนิเทศ และควรมีกรนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ และปฏิบัติอย่างจริงจัง

อรดี ดาผา (2554 : 82 - 88) ศึกษาความต้องการการพัฒนางานวิชาการของครูกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการพัฒนางานวิชาการของครูกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านสื่อการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน ขนาดของโรงเรียน วิชาเอก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น วุฒิการศึกษา มีความต้องการพัฒนางานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุเทพ หมายเจริญ (2554 : 63-67) ศึกษาการพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นของ โรงเรียนบ้านหินดาตน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นของโรงเรียนบ้านหินดาตน้อยพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับ หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล รูปแบบการพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นของโรงเรียนบ้านหินดาตน้อย ใช้หลักการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น การพัฒนาครู การดำเนินการพัฒนาและการประเมินผลการพัฒนา ผลการดำเนินการพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนบ้านหินดาตน้อย มีผลการดำเนินการพัฒนางานอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ความพึงพอใจนักเรียนและครูผู้สอนในระดับมาก

พนัส คิวงเอก (2555 : 169-175) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นรายข้อ ด้านการเรียนการสอน เรื่องการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีเพศต่างกัน โดยรวมรายด้านและรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อ ในเรื่อง การจัดทำแผนการนิเทศการใช้หลักสูตร การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย การส่งเสริมให้มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการส่งเสริมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระยะ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อในเรื่อง การประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการใช้และการบริหารหลักสูตร การให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาสาระ หลักสูตร ก่อนจัดการเรียนการสอน และการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล แตกต่างอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการวิเคราะห์ความต้องการความสนใจของผู้เรียน ชุมชนและผู้ปกครอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นรายข้อในเรื่อง การมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนชุมชนและผู้ปกครอง การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูวิชาการเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ มีปัญหาสำคัญคือ ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมาก ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก การจัดพิมพ์ หนังสือเรียนไม่ทัน การส่งล่าช้า และการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดครูเข้าชั้นเรียนตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำงานวิจัย และควรส่งเสริมการจัดทำสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

กาญจนา ชีมาชนนันท์ (2555 : 138-145) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนบ้านวาริ อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนบ้านวาริ อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านงานการจัดการเรียน การสอน อยู่ในระดับมากรองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสื่อและนวัตกรรมการศึกษา อยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารงาน วิชาการกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนบ้านวาริ อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านงานนิเทศการสอน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านงานสื่อและนวัตกรรมการเพ ศึกษ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านงานการจัดการเรียนการสอน อยู่ ในระดับน้อย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม เครือข่าย โรงเรียนบ้านวาริ พบว่า ด้านการวางแผน (Planning) ควรจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารงานวิชาการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือ การกำหนดนโยบายในการจัดทำงานอย่างชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ด้านจัดองค์การ (Organizing) ควรจะมีการจัดโครงสร้างในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการจัดบุคลากรเข้า ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ตามโครงสร้างการบริหารงานและมีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบใน การบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่างๆ

และชุมชนเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำองค์การ (Leading) ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รังองค์ความรู้ใหม่ๆ โดยการเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ส่งเสริมการสอนซ่อมเสริม โดยการหมุนเวียนตามสาระวิชาหรือครูต้องอุทิศเวลาให้เด็ก เช่น อาจหาเกมหรือสอนกิจกรรมต่างๆ ในภาคกลางคืน อาจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเทคนิคการสอนของครูในเครือข่าย จัดการอบรมเกี่ยวกับการค้นหาสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนว่าบกพร่องในด้านใดและนำมาทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการควบคุม (Controlling) ควรมีการประเมินผลดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการมีการกำกับติดตาม และมีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ชัยรัตน์ ล้ำฤทธิ์ (2552 : 114-117) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย บดินทรเดชา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย บดินทรเดชา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีการปฏิบัติมากในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยี ส่วนที่มีการปฏิบัติปานกลางได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งกับชุมชนด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวสำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย บดินทรเดชา โดยภาพรวมมีปัญหามาก โดยมีความน้อยในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน มีปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการพัฒนา หรือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการนิเทศศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา ด้านการประชุมวิชาการ ระดับชาติมหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2552 วันที่ 14 สิงหาคม 2552 ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

ไบฮร์ (Bihar, 2005 : 66 / 06 A) ได้ศึกษาความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ศึกษากรณีความพยายามของชุมชนออร์ชาร์ดฟิลด์ รัฐแคลิฟอร์เนีย โดยออกแบบกรอบความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐาน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านยุทธศาสตร์การสอนที่เน้นการวิจัย การตัดสินใจ การพัฒนา ความก้าวหน้าในอาชีพ การจัดการให้ทันสมัย และการช่วยเหลือทางวิชาการแก่ครอบครัวและชุมชน แล้วทดลองปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกปี จนปฏิบัติได้ทั้งหมดใน 3 ปี นอกจากนี้ยังพบว่า การให้ความร่วมมือช่วยเหลือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สัมพันธ์ภาพที่ดี และการมีนโยบายด้านการศึกษาที่ยืดหยุ่น จะทำให้แผนการปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้านดำเนินไปด้วยดี

บูล (Boulay, 2005 : 66 / 08 A) ได้ศึกษาศึกษาสภาพและการเรียนรู้จากการรวมกลุ่มกันสอนของครูระดับมัธยมศึกษา โดยนำครูที่สอนหลากหลายวิชามารวมกันสอน ศึกษาโดยการสังเกต และสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของกลุ่มมีส่วนทำให้ครูมีความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเรียนรู้จากสมาชิกคนอื่น มีความรู้ในสาระที่สอน และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนและควบคุมชั้นเรียนมากขึ้น และพบอีกว่านักเรียนมีการตอบสนองที่ดีจากการเห็นครูร่วมมือกัน และมีความกระตือรือร้นในการสอน

บัคชอว์ (Buckshaw, 2006 : 66 / 12 A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การทดสอบความตระหนักของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อกระบวนการพัฒนาโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับการตระหนักต่อแนวทางการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน และตรวจสอบติดตามแผนของผู้บริหารและครู โดยใช้แบบสำรวจ ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อประเด็นที่ตรวจสอบที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีระดับที่สูงกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนจะมีแนวโน้มที่จะนำยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามาปรับใช้ในการทำงานมากกว่าครูที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดทำแผน

แมททอกซ์ (Mattox. 1978 : 6061 – A) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยน์ สหรัฐอเมริกา พบว่าความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

มารมอน (Marmon. 2002 : 2941 – A) ได้วิจัยเรื่อง การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษาภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลาง เครื่องมือถูกพัฒนาขึ้น โดยการแก้ไขตามคำแนะนำจากการประชุมร่วมมือของบุคคลผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ และนำไปทดลองใช้อีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำในการจัดลำดับในการสำรวจระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักสำหรับผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามที่กำหนดจำนวน 18 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตร ทั่วไป หลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผลการจัดทำของบประมาณ สารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ การจูงใจ การวางแผนการพัฒนาอาชีพ ความสัมพันธ์กับชุมชน การสรรหา การสอนและเทคโนโลยี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารและครูต่างก็ตระหนักและให้ความสำคัญ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูได้มีความคิดเห็นและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับมาก แต่ในความคิดเห็นและการปฏิบัติในแต่ละด้านนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสิ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันเนื่องจากจากการบริบทต่างๆ ของแต่ละสถานศึกษานั้นมีความแตกต่างกัน เช่น ด้านครู ด้านงบประมาณ ขนาดของโรงเรียน เป็นต้น ที่ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นมีขอบข่ายและภาระงานของงานวิชาการที่ชัดเจน ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการและพัฒนางานวิชาการของตนเองตามขอบเขตและให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 622 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คนซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148-149) แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่างๆ ในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

อำเภอ	ประชากรครู	กลุ่มตัวอย่างครู
	ครู	ครู
ท่าตูม	192	68
ชุมพลบุรี	148	54
รัตนบุรี	149	54
สนม	80	40
โนนนารายณ์	53	18
รวม	622	234

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเป็น แบบปลายเปิด (Open-ended form)

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 และการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้อ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 นายคำแหง วงศ์ฉลาด วุฒិการศึกษาศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสาโรช เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นายทักษิณ วงศ์ฉลาด วุฒิการศึกษาศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองคูใหญ่ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านด้านภาษา

2.4.3 นายภูมิพิทักษ์ เจริญไฉ วุฒิการศึกษาศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.5.1 หากอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อหากค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือผ่านเกณฑ์นำไปใช้ได้

(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260) ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยอยู่ระหว่าง 1.752 ถึง 5.239

2.5.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เพื่อแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาตามเป้าหมายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
4. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้วยตนเอง
5. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 234 ฉบับ เก็บรวบรวมได้ จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จากนั้นนำไปแบบสอบถามไปบันทึกข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ออกแบบการรับข้อมูลไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 103)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t - test ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ F - test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' method)

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานมีรายละเอียดดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 อำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบที (t-test) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 260) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
	$\bar{X}_H$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 104) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน ค่าร้อยละ
	f	แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
	N	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 304) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 310) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระแก่กัน โดยใช้ Independent samples t-test เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 330) ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ	K	แทน จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)
	MS_{within}	แทน ค่า Mean Square Within Group ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n_1, n_2	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสภาพและ
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยทดสอบค่าเอฟ (F-test)

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
แล้วจะใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' method)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ความสะดวกในการวิเคราะห์ และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Means)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ (t-Test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ (F-Test)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (Mean of square)
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสามตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานซึ่งปรากฏดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ลักษณะของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	234	100
1. วุฒิทางการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	168	71.79
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	66	28.21
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี	39	16.67
2.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี	79	33.76
2.3 ประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	116	49.57

จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 234 คน เมื่อจำแนกตามวุฒิ การศึกษา วุฒិทางการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 71.79 สูงกว่า ปริญญาตรี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 28.21 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 49.57 รองลงมาคือ ครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 33.76 และครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งปรากฏดังตาราง 4.2 ถึง 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.36	0.27	ปานกลาง	3
2	ด้านการจัดการเรียนรู้	3.67	0.26	มาก	1
3	ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้	3.01	0.29	ปานกลาง	4
4	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.44	0.33	ปานกลาง	2
	รวมเฉลี่ย	3.37	0.18	ปานกลาง	

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.67$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.44$) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{x} = 3.36$) และด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.01$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	$\bar{x}$	<i>S.D.</i>	ความหมาย	อันดับที่
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.64	0.71	มาก	3
2	ผู้บริหารมีความเข้าใจเอกสารประกอบ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เช่น คู่มือการวัดประเมินผล คู่มือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมิน การคิดวิเคราะห์	3.04	0.57	ปานกลาง	8
3	ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และความต้องการของผู้เรียน	3.24	0.58	ปานกลาง	5
4	ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	3.08	0.65	ปานกลาง	7
5	ผู้บริหารสามารถบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งใน กลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่ม สาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	3.48	0.69	ปานกลาง	4
6	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ในการ จัดทำหลักสูตร	3.12	0.67	ปานกลาง	6
7	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.66	0.63	มาก	1
8	ผู้บริหารมี การนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร สถานศึกษา	3.65	0.70	มาก	2
	รวมเฉลี่ย	3.36	0.27	ปานกลาง	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 ข้อที่ 7 และข้อที่ 8 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมาคือข้อ 8 ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 2 ผู้บริหารมีความเข้าใจเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เช่น คู่มือการวัดประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินการคิดวิเคราะห์ ($\bar{x} = 3.04$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	<i>S.D.</i>	ความหมาย	อันดับที่
9	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.65	0.62	มาก	5
10	ผู้บริหารการวางแผน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.62	0.71	มาก	6
11	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.10	0.77	มาก	1
12	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด	3.73	0.72	มาก	4
13	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม	3.58	0.71	มาก	7

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
14	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและลงมือปฏิบัติจริง	3.58	0.65	มาก	8
15	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้	3.89	0.60	มาก	2
16	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.09	0.41	ปานกลาง	9
17	ผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	3.83	0.97	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	3.67	0.26	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 16 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 11 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือ ข้อที่ 15 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.89$) และผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 16 ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.09$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและราย
ด้าน

ข้อ	ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
18	ผู้บริหารศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ ศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการ บริหารงานวิชาการ	3.45	0.54	ปานกลาง	1
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ เพื่อการจัดการ เรียนการสอน	2.97	0.61	ปานกลาง	5
20	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากร มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ	2.97	0.61	ปานกลาง	6
21	ผู้บริหารจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ใน การจัดการเรียนการสอน	3.11	0.47	ปานกลาง	3
22	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการจัดเก็บ และ ซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้	2.43	0.72	น้อย	8
23	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ สอน	2.99	0.71	ปานกลาง	4
24	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการศึกษา ค้นคว้า เพื่อ พัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	3.19	0.54	ปานกลาง	2
25	ผู้บริหารประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.97	0.61	ปานกลาง	7
	รวมเฉลี่ย	3.01	0.29	ปานกลาง	

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 2 ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 22 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 18 ผู้บริหารศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.45$) รองลงมาคือข้อ 24 ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 3.19$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 22 ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการจัดเก็บและซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 2.43$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม และรายด้าน

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
26	ผู้บริหารกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.47	0.68	ปานกลาง	2
27	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาให้ สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.40	0.68	ปานกลาง	3
28	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง	3.34	0.70	ปานกลาง	7
29	ผู้บริหารมีส่วนร่วมพัฒนาเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน	3.33	0.71	ปานกลาง	8
30	ผู้บริหารวางแผน จัดทำเอกสารการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	3.31	0.63	ปานกลาง	10
31	ผู้บริหารวางแผน วิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.36	0.70	ปานกลาง	4
32	ผู้บริหารจัดอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการ ประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน	3.35	0.69	ปานกลาง	6

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
33	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.13	0.71	มาก	1
34	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	3.35	0.63	ปานกลาง	5
35	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.32	0.66	ปานกลาง	9
รวมเฉลี่ย		3.44	0.33	ปานกลาง	

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 33 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 33 ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมาคือข้อ 26 ผู้บริหารกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 30 ผู้บริหารวางแผน จัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.31$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วุฒิทางการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ซึ่งปรากฏดังตาราง 4.7 ถึง 4.13 ดังนี้

ตาราง 4.7 การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.34	0.28	3.43	0.22	2.446*
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	3.66	0.25	3.70	0.28	1.001
3. ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้	2.98	0.29	3.07	0.26	2.082
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.41	0.33	3.49	0.33	1.519
รวมเฉลี่ย	3.35	0.18	3.42	0.18	2.723

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.7 พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.8 การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้				
ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	.202	2	0.101	1.414
ภายในกลุ่ม (Within groups)	16.477	231	0.071	
รวม (Total)	16.679	233		
2. ด้านการจัดการเรียนรู้				
ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	.122	2	0.061	.892
ภายในกลุ่ม (Within groups)	15.776	231	0.068	
รวม (Total)	15.898	233		
3. ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้				
ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	.165	2	.082	.995
ภายในกลุ่ม (Within groups)	19.148	231	.083	
รวม (Total)	19.313	233		
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	1.131	2	.566	5.278**
ภายในกลุ่ม (Within groups)	24.753	231	.107	
รวม (Total)	25.884	233		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	.151	2	.076	2.324
ภายในกลุ่ม (Within groups)	7.516	231	.033	
รวม (Total)	7.667	233		

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ผลปรากฏว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ปรากฏดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
		3.41	3.35	3.50
ต่ำกว่า 5 ปี	3.41	-	0.06	0.09
5 - 10 ปี	3.35		-	0.15*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.50			-

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.9 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปรากฏดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวน (คน)
1. ควรจัดงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุ และสื่อประกอบการสอน	167
2. ควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน	143
3. ควรจัดครูให้เหมาะสมกับวิชาที่สอนหรือมีประสบการณ์ด้านการสอนวิชานั้นๆ	122
4. ควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้ศึกษาค้นคว้า	113
5. ควรจัดการอบรมเรื่องหลักสูตรให้กับบุคลากรในโรงเรียน	89
6. ในการจัดทำหลักสูตรควรร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ	76
7. จัดทำเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ	65

จากตาราง 4.10 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุ และสื่อประกอบการ ร่องลงมาคือ ควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดครูให้เหมาะสมกับวิชาที่สอนหรือมีประสบการณ์ด้านการสอนวิชานั้นๆ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 622 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608-610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148-149) แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่างๆ ในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ที่มีต่อผู้บริหารสถานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก 4 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended form)

ในการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ประกอบด้วยครูโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าที่ กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือหาค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีอำนาจจำแนกสูงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 35 ข้อ มีค่าที่ (t) ของค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.752 ถึง 5.239 และวิเคราะห์

หาค่าความเชื่อมั่น โดยสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบราก ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 234 ฉบับ และได้รับคืนมา จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยแจกแจงความถี่เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบการอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ครูมีความเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู มีความเห็นที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ครูแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุ และสื่อประกอบการ รongลงมาคือ ควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดครูให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน หรือมีประสบการณ์ด้านการสอนวิชานั้นๆ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อร์ดี ดาผา (2554 : 82-88) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการการพัฒนางานวิชาการของครูกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านสื่อการเรียน ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดทำสื่อการเรียน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะด้านจัดการเรียนรู้ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา อยู่ที่การจัดการเรียน

การสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรของสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ที่เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (ทัศนีย์ เนตรประโคน. 2552 : 38) เพราะการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดทางการศึกษาถือว่าเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาถ้าสถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่ดีผู้เรียนก็จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ แต่ถ้าสถานศึกษามีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่เป็นระบบขาดเสถียรภาพในการทำงานของครูผู้สอนและขาดระบบการบริหารจัดการที่ดีผู้เรียนก็ไม่สามารถที่จะรับรู้สิ่งที่จะควรจะได้รับตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน แต่อยู่ในบริบทของโรงเรียนไม่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน เพราะครูโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการควบคู่กับงานด้านอื่น เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอจึงไม่ได้แยกการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นบุคลากรจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี แต่อาจมีบุคลากรที่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ที่แสดงความคิดเห็นผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน เพราะการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 จ : 1-10)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันในสถานศึกษาต่างๆ มีนโยบายเร่งรัดคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และนักเรียนใน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการและยอมรับว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า

ด้านอื่นๆ และตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในงานวิชาการที่จะส่งผลถึงตัวนักเรียน การบริหารงานวิชาการถ้าจะให้เกิดผลดีจะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งความรู้และความชำนาญ แต่ควรจัดการอบรมให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปปรับปรุง การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาทำความเข้าใจเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เช่น คู่มือการวัดและประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินการคิดวิเคราะห์ และควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุก ฝ่าย เพื่อสะท้อนถึงสภาพของปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และควรมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและลงมือปฏิบัติจริง

3. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมด้านการจัดเก็บ และซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้ และควรประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรวางแผน จัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และมีส่วนร่วมจัดทำเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเป็นต้นแบบในการนำไปประยุกต์ใช้
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทธิทิปส์.

กรมวิชาการ. (2544). การสงเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2545). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____ . (2546 ข). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2546 ค). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2546 ง). สื่อการเรียนรู้อ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐาน.

_____ . (2551 ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2551 ข). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____ . (2551 ค). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :

_____ . (2551 ง). คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กาญจนา ธีมาชนนันท์. (2555). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบ้านวาริ อำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย. กรุงเทพมหานคร : อัลฟ่า มิเลินเนียม.
- เกสร ทาสีแก้ว. (2554). ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่ม สอยดาวบูรพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทราณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- จามจุรี จำเมือง. (2553). ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- ชัยรัตน์ ล้าฤทธิ. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือ บดินเดชา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย ศรีปทุม.
- ชูเกียรติ โพธิ์มัน. (2548). เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- ชำนาญ ท้วมพงษ์. (2550). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกิ่งอำเภอพัฒนานิคม สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร การศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวีศักดิ์ ตั้งอารีอรุณ. (2547). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษในภาค ตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์.
- ทัศนีย์ เนตรประโคน. (2552). สภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษานูรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร การศึกษา). นูรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนูรีรัมย์.
- ทิสนา แจมมณี. (2545). วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น.
- นวลจิตต์ ชาวเกียรติพงศ์. (2547). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดัก.
- ประชุม ผงผ่าน. (2545). เอกสารประกอบคำสอนผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประสาร รสขุ่ม. (2551). ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปานแก้ว แก้วจันทร์ห่อ. (2556). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พนัส ค้วงเอก. (2555). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เฮาส์ ออฟ เคอร์รี่.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. (2550). การจัดการและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊ก พอยท์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : นาคิลป์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา ประชากุล. (2548). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิระยุทธ พินทุสมิต และมานัส เกิดแย้ม. (2546). นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สมเดช สีแสง. (2550). คู่มือบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ชัยนาท : โมเดิร์นโฮม.
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- สมนึก ชาติทอง. (2549). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. นครปฐม : เพชรเกษม.
- สิริกกร มณีรินทร์. (2545). หมากเด็ดในการบริหารคน. กรุงเทพฯ : ไทยรัฐ.
- สุริยันต์ คะแฉวัน. (2551). สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุเทพ หมายเจริญ. (2554). การพัฒนางานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นของโรงเรียนบ้านหินลาดน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. (2556). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. สุรินทร์ : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2541). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ชุดที่ 3 นครปฐม. สำนักงานข้าราชการครู สถาบันพัฒนาผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : บริษัท คัมปาย อิมเมจจิ่ง จำกัด.
- _____ . (2549). แนวปฏิบัติการจัดการศึกษานิตบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2546). เอกสารประกอบการเรียนชุดวิชาการพัฒนาการบริหารสถาบันศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานนิเทศและพัฒนากการศึกษา. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานนิเทศและการพัฒนากการศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง บริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัท คัมปาย อิมเมจจิ่ง จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2548). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- อรดี ดาผา. (2554). ความต้องการการพัฒนางานวิชาการของครูกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรนันท์ นิ่มนุช. (2550). กลุ่มสัมพันธ์และการบริหารที่มงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. (2540). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- Bihr, K. E. (2005). "Connecting Districts and Schools to Improve Teaching and Learning : A Case Study of Districts Efforts in the Orchard Field Unified School District (California)". **Dissertation Abstract International**. (Online). Available Uri : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3180488> DAI-A 66/06.
- Boulay, M. R. (2005). "Teaching Content and Pedagogical Learning in Secondary Team Teaching Setting". **Dissertation Abstract International**. (Online). Available Uri : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3186490> DAI-A 66/08.
- Buckshaw, L. C. (2006). "An Examination of Principal and Teacher Perceptions of the School Improvement Process". **Dissertation Abstract International**. (Online). Available Uri : <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullicit/3200369> DAI-A 66/12.
- Faber, F.C. & Shearron, F.S. (1970). "**Elementary School Administration : Theory and Practice.**" New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Good, C.V. (1993). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw Hill.
- Hass, G. (1980). "**Curriculum Planning : a New Approach.**" New York : Allyn and Bacon.
- Mattox, D. (1978). "A Study of Inservice Needs of Illinois Public School Elementary Principals". **Dissertation Abstracts International**. 12(1) : 6061 – A.
- Marmon, D.H. (2002). **Core Competencies of Professional Service Providers in Federally Funded Education Programs**. Retrieved 13 November 2011, http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adms/Pienpan_K.pdf.

Miller, V. (1665). **The Public Administration of Administration Schools**. New York :
Mcmillan Company.

Sergiovanni, T.J. (1991). **The Principalsip : A Reflective Practice Perspective**. 2rd.ed.
Needham Heights, MA : Allyn and Bacon.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๕๕.๑๑/ว๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายคำแหง วงศ์ฉลาด

ด้วย นางศรีญา ภูลสวัสดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต ๒ โดยมี อาจารย์ ดร.สิทธิชัย ดีลัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายทักษิณ วงศ์ฉลาด

ด้วย นางศรัณญา ภูลสวัสดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต ๒ โดยมี อาจารย์ ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๑๑๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑

ด้วย นางศรัญญา ภูลสวัสดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ โดยมี อาจารย์ ดร.สิทธิชัย ดีสัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางศรัญญา ภูลสวัสดิ์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อย ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒

ด้วย นางศรัณยา กุลสวัสดิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ โดยมี อาจารย์ ดร.สิทธิชัย ตีลัน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงให้ครบทุกข้อ
4. คำตอบของท่านจะนำไปใช้เพื่องานวิจัยทางการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและโรงเรียนของท่านแต่ประการใด

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้

นางศรัณญา กุลสวัสดิ์
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่สอนและขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

1. วุฒิทางการศึกษา

ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ทำงานที่ท่านได้ปฏิบัติงานจนถึงปัจจุบัน

ต่ำกว่า 5 ปี
 5 - 10 ปี
 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหาร เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กรุณาอ่านแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นหรือตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1.	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ					
2.	ผู้บริหารมีความเข้าใจเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เช่น คู่มือการวัดประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินการคิดวิเคราะห์					
3.	ผู้บริหารมีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และความต้องการของผู้เรียน					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้(ต่อ)						
4.	ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพื่อจัดทำหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
5.	ผู้บริหารสามารถบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					
6.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ในการจัดทำหลักสูตร					
7.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
8.	ผู้บริหารมี การนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
2. ด้านการจัดการเรียนรู้						
9.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านจัดทำแผนการเรียนรู้ตาม สาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ					
10.	ผู้บริหารการวางแผน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
11.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัด กระบวนการเรียนรู้					
12.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่ กำหนด					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)						
13.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม					
14.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและลงมือปฏิบัติจริง					
15.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในด้านการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้					
16.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
17.	ผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้					
3. ด้านสื่อการเรียนรู้						
18.	ผู้บริหารศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ					
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อเพื่อการจัดการเรียนการสอน					
20.	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ					
21.	ผู้บริหารจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. ด้านสื่อการเรียนรู้(ต่อ)						
22.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการจัดเก็บ และซ่อมแซม สื่อการเรียนรู้					
23.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้ ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน					
24.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมด้านการศึกษา ค้นคว้า เพื่อ พัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย					
25.	ผู้บริหารประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
26.	ผู้บริหารกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาให้สอดคล้อง กับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
28.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
29.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมพัฒนาเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน					
30.	ผู้บริหารวางแผน จัดทำเอกสารการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
31.	ผู้บริหารวางแผน วิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
32.	ผู้บริหารจัดอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการ ประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน					

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)						
33.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
34.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์					
35.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางศรัญญา ภูลสวัสดิ์

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก จ

คำอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	t – test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2 – tailed)
A1	4.430	.000
A2	2.530	.007
A3	1.912	.066
A4	1.904	.067
A5	2.429	.025
A6	3.037	.008
A7	3.477	.003
A8	1.880	.071
B9	1.904	0.67
B10	1.885	.081
B11	2.570	.019
B12	2.898	.009
B13	2.121	.045
B14	2.469	.034
B15	2.530	.017
B16	3.331	.030
B17	3.037	.008
C18	2.456	.026
C19	3.079	.005
C20	5.239	.000
C21	1.947	.066
C22	2.480	.021
C23	3.868	.001
C24	3.276	.004
C25	2.524	.018
D26	3.525	.001

ข้อที่	t-test for Equality of Mean	
	t	Sig. (2 – tailed)
D27	1.945	.062
D28	3.347	.002
D29	3.852	.001
D30	2.112	.044
D31	1.944	.067
D32	3.079	.005
D33	1.880	.071
D34	2.121	0.45
D35	1.752	.090

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item – total Statistics

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 35

Alpha = .913

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางศรัณญา ภูลสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 19 บ้านพรหมเทพ ตำบลพรหมเทพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 19 บ้านพรหมเทพ ตำบลพรหมเทพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสาโรช ตำบลพรหมเทพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 ประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านพรหมเทพ ตำบลพรหมเทพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าตูมประชาเสริมวิทย์ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกเคมี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์